MASTERUDDANNELSE ÅBNER NYE DØRE FOR GARVEDE DESIGNERE

Under uddannelsen Master i Design bliver de studerende undervist i de nyeste teorier og metoder inden for det progressive designfelt. De studerende lærer at sætte ord på de designfaglige kompetencer og bruge deres faglighed på nye måder. Dermed opkvalificeres de til at deltage i tværfaglige teams og strategiske processer.

Af Stine Bjerre Herdel

De studerende på Master i Design har f.eks. en faglig baggrund som designer, arkitekt, designlærer eller har erfaring fra designrelaterede brancher. (Foto: Erik Hansen-Hansen)

Masteruddannelsen giver de studerende teoretiske indsigter og værkstøjer, hvormed de endnu bedre kan argumentere for deres beslutninger over for kunder og i tværfaglige team. (Foto: Erik Hansen-Hansen)

Teori og videnskab har ikke traditionelt været kernebegreber inden for designfaget, som primært har koncentreret sig om form og æstetik. De senere år har vilkårene for designprofessionen dog ændret sig, og det har gjort det relevant at supplere faget med mere teoretisk indsigt, refleksion og videnskabeligt overblik. Det har blandt andet ført til uddannelsen Master i Design, som udbydes af Kunstakademiets Arkitektskole og drives af Center for Designforskning.

Masteruddannelsen henvender sig til dem, der føler et behov for faglig opgradering. Det kan være designere, arkitekter, designlærere og folk i designrelaterede brancher, der i nogle år har arbejdet i virksomheder, organisationer, drevet egne firmaer eller undervist på designskoler og akademier. Indtil videre har uddannelsen vist sig at være populær. Det første hold blev uddannet i sommeren 2007, og holdet efter er fuldt booket med 26 studerende.

"Masteruddannelsen er et led i den generelle opkvalificering af designfaget. Vi vil gerne imødekomme de ændrede vilkår, som designprofessionen står over for i dag," siger Ida Engholm, der er forskningslektor ved Center for Designforskning og faglig leder af masteruddannelsen. Under uddannelsen bliver de studerende undervist i den nyeste viden, metoder og teorier inden for det ekspanderende og progressive designfelt. Både som en faglig opkvalificering og for at ruste dem bedre til at arbejde tværfagligt og fundere deres arbejde med design strategisk og teoretisk.

Kort om masteruddannelsen
Uddannelsens omfang er et årsværk, fordelt på deltid over to år. Undervejs præsenteres de studerende for en bred vifte af teoretiske indsigter med forankring i blandt andet arkitektur, design, ingeniørstudier, humaniora, antropologi og sociologi. Uddannelsen består af fire hovedkomponenter, som udgør temaerne på de fire semestre: Når design finder sted, Design og betydning, Design i kontekst samt Masterafhandlingen.

Uddannelsens lærere er:
- Forskningslektor, cand.mag., ph.d. Ida Engholm
- Amanuensis, cand.mag., ph.d. Mads Nygård Folkmann
- Ph.d.-stipendiat, cand.mag. Pernille Stockmarr
- Ph.d.-stipendiat, cand.it. Erik Hansen-Hansen
Desuden inddrages eksterne nationale og internationale gæsteforelæsere.

Uddannelsen er p.t. baseret på weekend-internater, som består af koncentrerede arbejdsforløb. Der lægges vægt på at relatere uddannelsens indhold til deltagernes egne praksisbaserede erfaringer og arbejdsliv.

Uddannelsen er udviklet i regi af Center for Designforskning. Prisen for uddannelsen er kr. 100.000. Beløbet betales i fire rater og dækker undervisning og uddelt undervisningsmateriale.

Designeres mange roller

De ændringer i designernes vilkår, som Ida Engholm henviser til, er en udvikling af selve designernes rolle de senere år. Designere fungerer ikke kun som formgivere, men må stadig oftere agere inden for rammerne af et hastigt voksende vidensintensivt felt. Det sker blandt andet, når designere deltager i tværfaglige og strategiske processer i f.eks. virksomheder. I de tilfælde skal designerne - ud over at være formgivere og have æstetisk faglighed - kunne tænke strategisk og facilitere processer på en metodisk og systematisk måde.

"Designere indgår i en række forskellige team, hvor det er vigtigt, at de kan yde modspil til folk med andre akademiske baggrunde – måske kommunikationschefer, økonomer og virksomhedsledere. Her giver det designerne gennemslagskraft, hvis de kan argumentere for deres beslutninger over for kunderne," siger Ida Engholm. Hun ser en fornem opgave i at placere designkompetencen centralt i virksomheden - hvilket er en af målsætningerne med masteruddannelsen.

Viden er et magtfuldt redskab

Med det mål for øje skal designerne have et større repertoire af metoder til planlægning og styring af designprocesser. Desuden skal de kunne analysere og argumentere bedre for beslutninger og kunne dokumentere processer og løsninger på et kvalificeret mundtligt og skriftligt niveau – internt og over for kunder.

"Af samme grund handler meget af masteruddannelsen om at lære at argumentere skriftligt og mundtligt for designfaget – noget, som designere har brug for i praksis, men tidligere kun i begrænset omfang har lært på designuddannelserne," siger Ida Engholm. Hun henviser her til de designere, som blev uddannet før 2003. Her var designuddannelsen overvejende håndværksmæssig og æstetisk fokuseret. Men i 2003 besluttede Kulturministeriet at forskningsbasere designuddannelserne, og i dag er det en femårig videregående uddannelse, hvor formålet er at kombinere den praksisorienterede tilgang til design med en akademisk, metodisk tilgang.

"For dem, der ikke er uddannet inden for den nye struktur, er masteruddannelsen en rigtig relevant opkvalificering. Flere af dem, som blev færdige i sommer, har givet udtryk for, at designfeltet har åbnet sig for dem, og at det er blevet lettere at argumentere for koncepter og løsninger over for kunder og samarbejdspartnere," siger Ida Engholm.

"Jeg kan forstå konteksten"

Mads Quistgaard er en af dem, der har taget masteruddannelsen i design. Han er grafisk designer og kreativ chef for designbureauet Pleks, som han driver sammen med Irene Lønne, der arbejder med strategisk design på forskningsniveau. Efter endt uddannelse mærker Mads Quistgaard i dag en forskel i forhold til den måde, forretningen fungerer på. Han er blevet mere fokuseret i sit arbejde med de ydelser, han tilbyder kunderne.

"Pleks arbejder stadig med grafik, men i dag kommer vi længere ind i virksomhederne - og højere op. Det skyldes blandt andet, at vi nu kan tale med virksomhedslederne om, hvad design betyder for dem mere strategisk. Vi er ikke økonomiske rådgivere, men vi kan forstå den kontekst, virksomheden handler i," forklarer Mads Quistgaard.

Han valgte at tage Master i Design, fordi han til stadighed oplevede, at designbegrebet udvidede sig. Rundt om ham blev designbureauer til strategiske designbureauer og innovationsbureauer, og folk, der ikke var uddannet i design, arbejdede pludselig også med design.

"Diskussionen om, hvad design er, og hvad det kan bruges til, har forandret sig de senere år. Jeg følte, at jeg havde behov for en faglig positionering i den 'kamp'," siger Mads Quistgaard, der oplever, at masteruddannelsen har givet ham løsningen.

"Den leverer nogle redskaber, der sprogliggør de designfaglige kompetencer og ser faget lidt oppefra."